

Tillämpningsanvisningar för köhanteringssystem inom särskilt boende för äldre

Beslutade av KF den 25 april 2022

Tillämpningsanvisningar för köhantering inom särskild boende för äldre

Dnr: ALD 2021/415

Dnr: KS 2021-1323

Utgivningsdatum: Beslutade av KF den 25 april 2022

Utgivare: Äldreförvaltningen

Innehåll

Inledning	5
Allmänna utgångspunkter	5
Äldrenämndens ansvar för köhantering	5
Lagstiftning	5
<i>Beslut om särskilt boende .....</i>	<i>5</i>
<i>Ej verkställda beslut .....</i>	<i>6</i>
<i>Parboende enligt SoL .....</i>	<i>6</i>
Särskilt boende	7
<i>Vård- och omsorgsboende .....</i>	<i>7</i>
<i>Korttidsvård .....</i>	<i>7</i>
<i>Servicehus .....</i>	<i>8</i>
Köhanteringssystem	8
Allmänt om köhanteringssystemet	8
Vård- och omsorgsboende	9
Handläggning vid biståndsbeslut om vård- och omsorgsboende	9
<i>Ansökan, utredning och beslut .....</i>	<i>9</i>
<i>Information till den enskilde .....</i>	<i>9</i>
<i>Begäran om att verkställighet kan senareläggas .....</i>	<i>10</i>
<i>Information till utförare om kö .....</i>	<i>10</i>
<i>Utförarens ansvar .....</i>	<i>10</i>
<i>Ickevalsalternativ .....</i>	<i>10</i>
Handläggning inom köhanteringssystemet	10
<i>Registrering av önskat boende .....</i>	<i>10</i>
<i>Ansökan från enskild som vistas på sjukhus eller korttidsvård .....</i>	<i>11</i>
<i>Erbjudande om annat boende efter två månaders kötid .....</i>	<i>11</i>
<i>Regler vid erbjudande om lägenhet .....</i>	<i>11</i>
<i>Förmedling av lediga lägenheter .....</i>	<i>12</i>
<i>Förtur 13</i>	
<i>Besked från den enskilde .....</i>	<i>14</i>
<i>Hyreskontrakt och inflyttning .....</i>	<i>14</i>
<i>Ledig lägenhet ska förmedlas inom 7 dagar .....</i>	<i>14</i>
Korttidsvård	15

Handläggning vid biståndsbeslut om korttidsvård	15
<i>Ansökan, utredning och beslut</i>	15
<i>Biståndshandläggarens information till den enskilde</i>	15
<i>Utförarens ansvar</i>	15
<i>Placering utanför kontorstid</i>	15
Handläggning inom köhanteringssystemet.....	15
<i>Registrering</i>	15
<i>Förmedling av plats</i>	15
<i>Olika typer av korttidsvårdsplatser i köhanteringssystemet</i>	16
<i>Regler vid erbjudande om plats</i>	16
Servicehus	16
Handläggning vid biståndsbeslut om bostad i servicehus.....	16
<i>Ansökan, utredning och beslut</i>	16
<i>Information till den enskilde</i>	16
<i>Begäran om att verkställighet kan senareläggas</i>	17
<i>Information till utförare om kö</i>	17
<i>Utförarens ansvar</i>	17
<i>Ickevalsalternativ</i>	17
Handläggning inom köhanteringssystemet.....	18
<i>Registrering av önskat boende</i>	18
<i>Ansökan från enskild som vistas på sjukhus eller korttidsvård</i>	18
<i>Erbjudande om annat boende efter två månaders kötid</i>	18
<i>Regler vid erbjudande om lägenhet</i>	18
<i>Förmedling av lediga lägenheter</i>	20
<i>Förtur</i> 20	
<i>Besked från den enskilde</i>	21
<i>Hyreskontrakt och inflyttning</i>	21

Inledning

Kommunfullmäktige i Stockholms stad har gett i uppdrag till äldrenämnden att ansvara för stadens centrala köhantering för särskilda boenden. Ansvaret innebär att äldrenämnden samordnar, administrerar och förmedlar lediga lägenheter vid särskilda boenden i form av servicehus och vård- och omsorgsboenden samt lediga platser för korttidsvård.

För vård- och omsorgsboenden och servicehus gäller valfrihet vilket innebär att den enskilde som fått bistånd om detta ska få välja vilket boende denne vill flytta till. För korttidsvård sker förmedling av sådana platser utifrån den enskildes behov i förhållande till aktuell tillgång till lediga platser.

Genom att köhanteringen sker centralt inom staden säkerställs en stadsgemensam rättssäkerhet och likabehandling.

Dessa tillämpningsanvisningar är ett stadsövergripande dokument som anger vilka regler som gäller för stadens köhanteringssystem i enlighet med stadens anvisningar och gällande lagstiftning.

Allmänna utgångspunkter

Äldrenämndens ansvar för köhantering

Äldrenämnden ansvarar för den centrala köhanteringen och tillämpningen av köhanteringssystemet där verksamhetssystemet är ett administrativt verktyg för att hantera köer och lediga lägenheter till servicehus och vård- och omsorgsboenden. Utöver det hanteras även förmedling av lediga platser till korttidsboenden.

Den centrala köhanteringen är organisatoriskt placerad på äldreförvaltningens avdelning Stockholms Trygghetsjour. Avdelningen ansvarar för att samverka med beställarenheterna i respektive stadsdelsförvaltning och med de utförare som är aktuella i köhanteringssystemet.

Lagstiftning

Beslut om särskilt boende

Kommunen ska enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre

människor som behöver särskilt stöd, 5 kap. 5 § SoL. I Stockholms stad finns särskilt boende för äldre i form av permanent boende i servicehus, vård- och omsorgsboende med olika inriktningar samt profilboende för personer med särskild sjukdomsdiagnos eller funktionsnedsättning. Utöver detta kan den enskilde vistas tillfälligt på ett särskilt boende i form av korttidsvård.

Beslut om särskilt boende fattas enligt 4 kap. 1 § SoL.

I Stockholms stad ingår servicehus, vård- och omsorgsboende samt korttidsboende i det centrala köhanteringssystemet.

Ej verkställda beslut

Enligt 16 kap. 6 f-h §, SoL är kommunen skyldig att anmäla beslut som inte verkställts inom tre månader, samt beslut där verkställighet avbrutits och inte återupptagits inom tre månader. Rapportering av ej verkställda beslut ska göras till tillsynsmyndigheten, IVO (Inspektionen för vård och omsorg).

I Stockholms stad åligger detta ansvar respektive stadsdelsnämnd och äldrenämnden redovisar kvartalsvis en rapport över ej verkställda beslut till kommunfullmäktige.

Sanktionsavgift

En kommun som inom skälig tid inte tillhandahåller bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL, som en enskild är berättigad enligt beslut av kommunen, kan åläggas att betala särskild avgift enligt 16 kap. 6 a-e §, SoL. Detsamma gäller om kommunen inom skälig tid inte på nytt tillhandahåller biståndet efter det att verkställighet avbrutits.

Beslut om sanktionsavgift fattas av förvaltningsrätt efter anmälan från IVO. Vad som är skälig tid avgörs av förvaltningsrätten. Tidsgränsen om tre månader för anmälan är inte av avgörande betydelse för denna bedömning.

Verkställighet inom valfrihetssystem

Enligt 16 kap 3 §, SoL kan, på den sökandes begäran, verkställighet av beslut om bistånd enligt 4 kap. 1 §, SoL senareläggas om verkställandet sker inom ett valfrihetssystem enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem, LOV.

Parboende enligt SoL

Av 4 kap 1 c § SoL framgår att för den som har beviljats särskilt boende, ingår det i skälig levnadsnivå att få fortsätta att sammanbo med make eller sambo. Med parboende inom staden avses boende i samma rum eller lägenhet inom ett vård- och omsorgsboende.

Lägenheter som är särskilt lämpade för parboende kan i vissa fall i första hand erbjudas till par, även om dessa inte står först i kön till aktuell boendeenhet. För att möjliggöra för par, där båda har biståndsbeslut om särskilt boende, att kunna bo i nära anslutning till varandra tas även särskild hänsyn i form av förtur (se vidare avsnittet om förtur).

Särskilt boende

Vård- och omsorgsboende

I ett vård- och omsorgsboende får den enskilde service och omvårdnad dygnet runt utifrån individuella behov. Kommunen har ansvar för hälso- och sjukvård upp till och med sjuksköterskenivå.

I Stockholms stad finns ett valfrihetssystem för vård- och omsorgsboende som omfattar följande inriktningar:

- för personer med somatiska sjukdomar
- för personer med demenssjukdom

Valfrihetssystemet för vård- och omsorgsboende innebär att den enskilde som beviljats vård- och omsorgsboende ska kunna välja vilket boende denne vill flytta till. Valet kan omfatta vård- och omsorgsboenden som drivs av staden i kommunal regi, av entreprenörer inom staden eller av privata utförare inom staden och i övriga länet, som ingår i stadens valfrihetssystem. Den enskilde kan endast ställa sig i kö till ett boende som har den inriktning som den enskilde är i behov av.

Korttidsvård

Korttidsvård avser tillfällig vistelse på ett vård- och omsorgsboende. Korttidsvård är en viktig stödinsats för äldre som bor i ordinärt boende med omfattande behov av omvårdnad. En enskild kan beviljas korttidsvård vid enstaka tillfällen eller återkommande i form av så kallad växelvård.

Korttidsvård omfattas inte av valfrihet. Det innebär att en plats för korttidsvård i första hand förmedlas utifrån aktuell tillgång på lediga platser som motsvarar den enskildes behov. Vid behov kan dock hänsyn tas till den enskildes och/eller dennes närståendes behov av att korttidsboendet ligger i närheten av den enskildes ordinarie bostad och/eller den närståendes bostad.

Servicehus

I ett servicehus bor den enskilde i en egen lägenhet med tillgång till trygghetslarm, personal dygnet, viss gemensam service och gemensamma lokaler. Utifrån den enskildes individuella behov kan därutöver olika former av hemtjänstinsatser beviljas. Kommunen har ansvar för hälso- och sjukvård upp till och med sjuksköterskenivå.

I Stockholms stad gäller valfrihet för servicehus i den mening att den enskilde som beviljas denna insats får välja vilket servicehus denne vill flytta till, alternativt ställa sig i kö till. I jämförelse med vård- och omsorgsboende bedrivs dock samtliga servicehus i dagsläget i kommunal regi.

Köhanteringssystem

Allmänt om köhanteringssystemet

Samtliga och vård- och omsorgsboenden som ingår i valfrihetssystemet, servicehus samt alla tillgängliga korttidsplatser finns registrerade i köhanteringssystemet. Köhanteringssystemet administreras i stadens verksamhetssystem.

Vård- och omsorgsboende

Ett vård- och boende kan ha en eller två köer utifrån vilka inriktningar verksamheten bedriver; somatisk vård- och omsorg och/eller gruppboenden för personer med demenssjukdom. Den enskilde kan stå i kö till högst tre olika boenden samtidigt. Det finns ingen begränsning av hur många personer som kan stå i kö till ett boende.

För att kunna ställa sig i kö till ett vård- och omsorgsboende som ingår i valfrihetssystemet ska den enskilde ha ett biståndsbeslut om vård- och omsorgsboende. Beslutet ska ha fattats av Stockholms stad alternativt av en kommun som ingår i överenskommelsen om bibehållet kostnadsansvar vid flytt till särskilt boende mellan kommuner i Stockholms län.

Korttidsboende

Lediga platser för korttidsvård som utföraren förmedlar till köhanteringen registreras och förmedlas till biståndshandläggare i respektive stadsdelsförvaltning.

Servicehus

Ett servicehus har en kö och det finns inga begränsningar av hur många personer som kan stå i kö. Den enskilde kan stå i kö till högst tre olika servicehus samtidigt.

För att kunna ställa sig i kö till ett servicehus ska den enskilde ha ett biståndsbeslut om servicehus. Beslutet ska ha fattats av Stockholms stad.

Vård- och omsorgsboende

Handläggning vid biståndsbeslut om vård- och omsorgsboende

Ansökan, utredning och beslut

Ett beslut om vård- och omsorgsboende ska ha föregåtts av en ansökan från den enskilde och av en behovsutredning, se vidare aktuella riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg.

Information till den enskilde

Rätt att välja boende

I samband med att den enskilde beviljas bistånd i form av vård- och omsorgsboende ska biståndshandläggaren informera om rätten att välja boende och möjligheten att ställa sig i kö till önskat vård- och omsorgsboende.

Biståndshandläggaren ska vara den enskilde behjälplig med den information som krävs för att den enskilde ska kunna göra ett aktivt val av boende. Biståndshandläggaren ska kunna lämna skriftlig information om de boenden som kan vara aktuella för den enskilde samt ge information om att den enskilde har möjlighet att besöka boenden innan de gör sina val. Den enskilde ska även informeras om att information om alla boenden inom valfrihetssystemet också finns att tillgå på Stockholms stads hemsida.

Annan information

Biståndshandläggaren ska vidare informera den enskilde om vilka regler som gäller för valfrihetssystemet och köhantering för vård- och omsorgsboenden. Exempel på sådan information är hur förmedling av lediga lägenheter sker, att den enskilde ska erbjudas alternativ till önskade boenden varannan månad, regler för svarstid

respektive inflyttningstid, vad som händer om den enskilde tackar nej till erbjudande om lägenhet etc.

Begäran om att verkställighet kan senareläggas

Om den enskilde endast önskar flytta till ett specifikt boende ska detta dokumenteras i den enskildes personakt. I samband med denna begäran kan den enskilde också ange om denne inte vill erbjudas alternativa likvärdiga boenden i avvaktan på önskat boende.

Information till utförare om kö

Utförare ska kontinuerligt kunna få information om aktuell kö. Utföraren ska även kunna få kontaktuppgifter till de tre personer som står först i kön för att ha möjlighet att kontakta den enskilde och/eller dennes närstående för att på så sätt förbereda för en kommande flytt till boendet.

Utförarens ansvar

Utföraren ansvarar för att på särskilt avsedd blankett meddela köhandläggaren när ledig lägenhet uppkommer. Utföraren ska även meddela köhandläggare om att ledigförklarad lägenhet inte längre är tillgänglig.

Ickevalsalternativ

I enlighet med LOV ska det finnas ett ickevalsalternativ för de personer som inte kan eller inte vill välja boende. Ickevalsalternativ för vård- och omsorgsboende inom stadens valfrihetssystem utgörs av närhetsprincipen, det vill säga det boende som ligger närmast den enskildes ordinära boende, oavsett regiform. I det fall den enskilde inte kan eller vill välja kommer denne att således hänvisas till det närmsta boende som motsvarar den enskildes behov och som vid aktuellt tillfälle har en ledig plats.

Handläggning inom köhanteringssystemet

Registrering av önskat boende

När den enskilde har valt vård- och omsorgsboende registrerar biståndshandläggaren detta i köhanteringssystemet i stadens verksamhetssystem.

Om det inte genast finns en ledig lägenhet att tillgå på något av de boenden den enskilde valt ska den enskilde alltid erbjudas ett alternativt likvärdigt boende där ledig lägenhet finns. Om inte den enskilde önskar annat ska, precis som när det gäller ickevalsalternativet, närhetsprincipen tillämpas, dvs. det boende

som ligger närmast den enskildes ordinära boende, oavsett regiform, och som motsvarar den enskildes behov ska erbjudas som alternativt likvärdigt boende.

Även om den enskilde accepterar det alternativa boende som erbjuds kan den enskilde välja att stå kvar i kö till valt boende/valda boenden. Den enskilde har också alltid möjlighet att byta kö i efterhand.

Ansökan från enskild som vistas på sjukhus eller korttidsvård

En enskild som befinner sig på sjukhus eller särskilt boende för korttidsvård och inte genast kan erbjudas lägenhet på valt boende ska erbjudas ett alternativt likvärdigt boende. Även om den enskilde accepterar det alternativa boende som erbjuds kan den enskilde välja att stå kvar i kö till valt boende/valda boenden. Den enskilde kan dock inte välja att vänta på valt boende på sjukhus eller på korttidsboendet.

Erbjudande om annat boende efter två månaders kötid

Om den enskilde valt att vänta på önskat boende men inte kunnat erbjudas en lägenhet där inom två månader ska denne återigen erbjudas ett annat likvärdigt boende. Detta för att beslutet om särskilt boende ska följas upp och kunna verkställas inom skälig tid. Så länge beslutet inte är verkställt och den enskildes ansökan fortfarande gäller, ska den enskilde kontinuerligt kontaktas och minst varannan månad erbjudas ett alternativt boende.

Den enskilde kan fortsätta att stå i kö till önskat boende även om denne accepterar det alternativa boende som erbjuds.

Regler vid erbjudande om lägenhet

Om den enskilde tackar nej till ett erbjudande om boende ska detta dokumenteras i den enskildes personakt av köhandläggare. Av dokumentationen ska framgå datum för erbjudande, vilket boende den enskilde erbjudits och skälet till att den enskilde tackat nej. Det ska också dokumenteras att den enskilde har informeras om aktuell kötid till önskat boende/boenden. Vidare ska den ansvarige biståndshandläggaren dokumentera hur den enskildes behov av vård och omsorg tillgodoses i ordinärt boende under tiden som beslutet om vård- och omsorgsboende inte verkställts.

Den som bor i ordinärt boende eller servicehus

- Den som bor i ordinärt boende eller servicehus och tackar ja till erbjuden lägenhet i ett av de tre valda boendena stryks

därmed ur de två andra köerna. Den enskilde ska informeras om detta.

- I de fall den enskilde tackar nej till ett erbjudande i ett boende som denne valt att stå i kö till, förlorar den enskilde sin plats i den aktuella kön men står kvar i eventuella andra köer. Den enskilde har möjlighet att åter ställa sig i kö till det boende som han/hon tackat nej till och ställs då sist i kön.
- Om den enskilde tackat nej till erbjuden lägenhet i önskat boende ett flertal gånger ska ansvarig biståndshandläggare kontakta den enskilde med förfrågan om återtagande av ansökan om särskilt boende.

Den som bor på ett vård- och omsorgsboende

- Den som bor på ett vård- och omsorgsboende och tackar ja till erbjuden lägenhet i annat vård- och omsorgsboende stryks därmed ur eventuella andra köer. Den enskilde ska informeras om detta.
- I de fall den enskilde tackar nej till erbjuden lägenhet i annat vård- och omsorgsboende som denne valt att stå i kö till, förlorar den enskilde sin plats i den aktuella kön men står kvar i eventuella andra köer. Om den enskilde önskar att åter ställa sig i kö till det erbjudna boendet, ombeds den enskilde att återkomma efter sex månader om önskan om flytt kvarstår.

Varje erbjudande som den enskilde får ska dokumenteras enligt ovan. Två gånger per år ska den enskilde som redan bor på ett vård- och omsorgsboende kontaktas av köhandläggaren med en förfrågan om att aktualisera sin plats i kön.

Ett beslut om bifall till vård- och omsorgsboende som inte verkställts kan endast avslutas om den enskilde själv väljer att återta sin ansökan. Att den enskilde tackar nej till erbjudanden om boende är inte skäl för att avsluta ärendet.

Förmedling av lediga lägenheter

Lediga lägenheter förmedlas som huvudregel efter kötid.

Om den enskildes behov är av akut karaktär ska den enskilde erbjudas en lägenhet på ett likvärdigt boende där den enskildes behov kan tillgodoses i väntan på en ledig lägenhet på önskat boende.

När en utförare meddelat att de har en ledig lägenhet är det köhandläggaren som kontaktar den person som står först i kön.

Köhandläggaren dokumenterar i den enskildes personakt att den enskilde fått ett erbjudande.

Förtur

En enskild som av något skäl står i kö för förtur erbjuds lägenhet efter kötid, i förhållande till eventuella andra personer med förtur. Nedan redovisas i vilka situationer den enskilde ska erbjudas förtur och speciella regler kring detta.

Förtur erbjuds till personer som behöver byta boendeform inom samma boendekomplex med flera boendeformer, t.ex. senior- och trygghetsboende, servicehus samt vård- och omsorgsboende med olika inriktningar som är geografiskt placerade i direkt anslutning till varandra.

Förtur erbjuds till makar/sambor när den ena makan/maken/sambon redan bor i vård- och omsorgsboende och även den andra makan/maken/sambon beviljas särskilt boende i form av vård- och omsorgsboende. Detta förutsatt att det valda boendet kan erbjuda den inriktning som den enskilde är i behov av.

Särskild hantering vid avveckling av ett vård- och omsorgsboende

Förtur erbjuds till enskilda som behöver flytta till ett annat vård- och omsorgsboende på grund av att beslut fattats om att det vård- och omsorgsboende de bor i ska avvecklas. Stockholm stad ansvarar i dessa fall enbart för de som fått ett biståndsbeslut av staden.

Berört vård- och omsorgsboende och biståndshandläggare är ansvariga för att den enskilde får information om avvecklingen och vad det innebär för den enskilde. Biståndshandläggaren är ansvarig för att den enskilde får hjälp att ställa sig i kö till det/de vård- och omsorgsboenden som denne önskar flytta till och i dessa fall ska särskild hänsyn tas i form av att den enskilde erbjuds förtur till ett av de boenden som den enskilde har valt.

Förtur erbjuds enbart vid första erbjudandet. Om den enskilde tackar ja till erbjuden lägenhet i ett av de valda boendena ska den enskilde kunna stå kvar i kö i eventuella andra valda boendeenheter, men då enligt kötid utan förtur. Om den enskilde tackar nej till erbjuden lägenhet förlorar denne sin plats i den aktuella kön. Denne har dock möjlighet att åter ställa sig i kö till det boende som denne tackat nej till men ställs då sist i kö.

Om den enskilde inte flyttat när tiden för en planerad avveckling infaller, ska den enskilde erbjudas en plats på annat likvärdigt boende där den enskildes behov kan tillgodoses i väntan på en ledig plats på önskat boende.

En enskild som bor på ett boende där det sker en oförutsedd händelse som kräver skyndsam evakuering, t ex brand eller konkurs, ska omgående erbjudas lägenhet i ett annat likvärdigt vård- och omsorgsboende där ledig plats finns. Därefter kan den enskilde välja att stå i kö till önskat boende enligt sedvanliga rutiner.

Vid en planerad evakuering som sker på grund av att ett vård- och omsorgsboende, eller delar av ett boende, t ex. ska renoveras och hela verksamheten, inklusive alla boende och personal tillfälligt ska flyttas till andra lokaler, planeras och genomförs detta av berörd stadsdelsförvaltning eller utförare utan inblandning av den centrala köhanteringen.

Besked från den enskilde

Den enskilde ska inom tre kalenderdagar lämna besked till köhandläggaren om denne accepterar erbjuden lägenhet. Infaller sista svarsdag under en helg inväntas nästa efterföljande vardag. Om den enskilde tackar ja till erbjudandet meddelar köhandläggaren den aktuella utföraren. Köhandläggaren informerar också ansvarig biståndshandläggare som skickar en beställning till utföraren.

Om den enskilde tackar nej till erbjudandet dokumenterar köhandläggaren detta i den enskildes personakt. Köhandläggaren kontaktar därefter nästa person i kön som erbjuds den lediga lägenheten.

Hyreskontrakt och inflyttning

När en ledig lägenhet erbjuds den som står först i kön, har denne tre dagar på sig att tacka ja till lägenhet. Hyreskontrakt ska tecknas inom fyra dagar efter det att den enskilde tackat ja och inflyttning ska ske inom sju dagar efter att den enskilde tackat ja.

Ledig lägenhet ska förmedlas inom 7 dagar

Om inte staden förmedlat en ledig lägenhet, dvs. meddelat utföraren att någon tackat ja till lägenheten, inom 7 dagar från det att lägenheten ledigförklarats från utföraren till köhandläggaren, kan utföraren sälja platsen till annan kommun. När det gäller entreprenader krävs godkännande för detta från ansvarig stadsdelsförvaltning.

Korttidsvård

Handläggning vid biståndsbeslut om korttidsvård

Ansökan, utredning och beslut

Ett beslut om korttidsvård ska ha föregåtts av en ansökan från den enskilde och en behovsutredning, se vidare aktuella riktlinjer för socialtjänstens äldreomsorg.

Biståndshandläggarens information till den enskilde

I samband med att den enskilde ansöker om korttidsvård informerar biståndshandläggaren den enskilde om vad korttidsvård innebär och att insatsen kommer att verkställas där det finns en ledig plats.

Utförarens ansvar

Utföraren ansvarar för att på särskilt avsedd blankett meddela köhanteringen när ledig plats uppkommer. Utföraren ansvarar även för att meddela i de fall en plats som har anmälts ledig inte längre är tillgänglig.

Placering utanför kontorstid

Placering för korttidsvård kan i vissa fall behöva ske akut under kvällar och helger. Vid sådana fall kan beslut om korttidsvård samt förmedling av plats ske av jourhandläggare på Stockholms Trygghetsjour. Ansvaret för den enskildes handläggning och placering överlämnas till ordinarie stadsdelsnämnd första vardagen efter att beslutet har fattats.

Handläggning inom köhanteringssystemet

Registrering

Köhanteringen registrerar, administrerar och förmedlar lediga platser för korttidsvård.

Förmedling av plats

Ledig plats för korttidsvård förmedlas av köhanteringen efter förfrågan från biståndshandläggaren som erbjuder platsen till den enskilde. Erbjudande om plats utgår från den enskildes behov samt i vissa fall utifrån behovet av närhet till sin bostad och/eller närhet till närståendes bostad. Köhandläggaren registrerar att den specifika platsen har förmedlas till berörd stadsdelsnämnd samt meddelar utföraren om vilken stadsdelsnämnd som platsen har förmedlats till.

Olika typer av korttidsvårdsplatser i köhanteringssystemet

Korttidsvårdplatserna i köhanteringssystemet är uppdelade i tre typer;

Korttidsboende

Korttidsvård med demens eller somatisk inriktning som är tillfällig och tidsbegränsad insats.

Växelvård

Korttidsvårdsperiod som är återkommande med regelbundna intervaller på ett korttidsboende med demens eller somatisk inriktning. Tex 1vecka/månad eller 2 veckor/månad.

Korttidsvård särskild

Vid särskilda händelser i samhället och/eller i staden kan särskilda korttidsvårdsplatser upprättas och användas. Som till exempel vid en pandemi eller större brand.

Regler vid erbjudande om plats

Ledig plats meddelas endast till biståndshandläggaren utifrån dennes förfrågan som i sin tur ansvarar för att erbjuda platsen till den enskilde.

Biståndshandläggaren ansvarar för all kontakt med den enskilde samt dialogen med utföraren. Vidare ansvarar biståndshandläggaren för dokumentation i den enskildes akt och att beslutet verkställs.

Servicehus

Handläggning vid biståndsbeslut om bostad i servicehus

Ansökan, utredning och beslut

Ett beslut om boende i servicehus ska ha föregåtts av en ansökan från den enskilde och en behovsutredning, se vidare aktuella riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg.

Information till den enskilde

Rätt att välja servicehus

I samband med att den enskilde ansöker om bistånd i form av servicehusboende ska biståndshandläggaren informera om rätten att

välja boende och möjligheten att ställa sig i kö till önskat servicehus.

Biståndshandläggaren ska vara den enskilde behjälplig med den information som krävs för att den enskilde ska kunna göra ett aktivt val av servicehus. Biståndshandläggaren ska lämna skriftlig information om de servicehus som finns i staden och att den enskilde har möjlighet att besöka servicehusen innan de gör sina val. Den enskilde ska även informeras om att information finns att tillgå på Stockholms stads hemsida.

Annan information

Biståndshandläggaren ska vidare informera den enskilde om vilka regler som gäller för valfrihet och köhantering för servicehus. Exempel på sådan information är hur förmedling av lediga lägenheter sker, att den enskilde ska erbjudas alternativ till önskade boenden varannan månad, regler för svarstid respektive inflyttningstid, vad som händer om den enskilde tackar nej till erbjudande om lägenhet etc.

Begäran om att verkställighet kan senareläggas

Om den enskilde endast önskar flytta till ett specifikt servicehus ska detta dokumenteras i den enskildes personakt. I samband med denna begäran kan den enskilde också ange om denne inte vill erbjudas alternativa servicehus i avvaktan på önskat boende.

Information till utförare om kö

Utförare ska kontinuerligt kunna få information om aktuell kö. Utföraren ska även kunna få kontaktuppgifter till de tre personer som står först i kön för att ha möjlighet att kontakta den enskilde och/eller dennes närstående för att på så sätt förbereda för en kommande flytt till boendet.

Utförarens ansvar

Utföraren ansvarar för att på särskilt avsedd blankett meddela köhandläggaren när ledig lägenhet uppkommer. Utföraren ska även meddela köhandläggare om att ledigförklarad lägenhet inte längre är tillgänglig.

Ickevalsalternativ

Om den enskilde inte kan eller vill välja servicehus finns ett ickevalsalternativ. Ickevalsalternativ för servicehus utgörs av närhetsprincipen, det vill säga det servicehus som ligger närmast den enskildes ordinära boende ska utgöra ickevalsalternativ. I det fall den enskilde inte kan eller vill välja hänvisas den enskilde

således till det servicehus som ligger närmast den enskildes ordinära bostad som vid aktuellt tillfälle har en ledig lägenhet.

Handläggning inom köhanteringssystemet

Registrering av önskat boende

När den enskilde valt servicehus registrerar biståndshandläggaren detta i köhanteringssystemet i stadens verksamhetssystem. Den enskilde kan välja att stå i kö till högst tre olika servicehus samtidigt. Om det inte genast finns en ledig lägenhet att tillgå på något av de servicehus den enskilde valt ska den enskilde erbjudas ett alternativt likvärdigt servicehus där ledig lägenhet finns.

Även om den enskilde accepterar det alternativa servicehus som erbjuds kan den enskilde välja att stå kvar i kö till valt/valda servicehus. Den enskilde har också alltid möjlighet att byta kö i efterhand.

Ansökan från enskild som vistas på sjukhus eller korttidsvård

En enskild som befinner sig på sjukhus eller korttidsvård och inte genast kan erbjudas lägenhet på valt servicehus ska erbjudas ett alternativt servicehus. Även om den enskilde accepterar det alternativa servicehus som erbjuds kan den enskilde välja att stå kvar i kö till valt/valda servicehus. Den enskilde kan dock inte välja att vänta på valt servicehus på sjukhus eller på korttidsboendet.

Erbjudande om annat boende efter två månaders kötid

Om den enskilde valt att vänta på önskat servicehus men inte kunnat erbjudas en lägenhet där inom två månader ska denne återigen erbjudas lägenhet i servicehus. Detta för att beslutet om särskilt boende ska följas upp och kunna verkställas inom skälig tid. Så länge beslutet inte är verkställt och den enskildes ansökan fortfarande gäller, ska den enskilde kontinuerligt kontaktas och minst varannan månad erbjudas ett alternativt servicehus.

Den enskilde kan fortsätta att stå i kö till önskat servicehus även om denne accepterar det alternativa servicehus som erbjuds.

Regler vid erbjudande om lägenhet

Om den enskilde tackar nej till ett erbjudande om servicehus ska detta dokumenteras i den enskildes personakt av köhandläggaren. Av dokumentationen ska framgå datum för erbjudande, vilket servicehus den enskilde erbjudits och skälet till att den enskilde tackat nej.

Det ska också dokumenteras att den enskilde har informerats om aktuell kötid till önskat servicehus. Vidare ska ansvarig biståndshandläggare dokumentera hur den enskildes behov av vård och omsorg tillgodoses i ordinärt boende under tiden beslutet om servicehus inte verkställts.

Den som bor i ordinärt boende

- Den som bor i ordinärt boende och tackar ja till erbjuden lägenhet i ett av de tre valda servicehus stryks därmed ur de två andra köerna. Den enskilde ska informeras om detta.
- I de fall den enskilde tackar nej till ett erbjudande i ett servicehus som denne valt att stå i kö till, förlorar den enskilde sin plats i den aktuella kön men står kvar i eventuella andra köer. Den enskilde har möjlighet att åter ställa sig i kö till det servicehus som han/hon tackat nej till och ställs då sist i kön.
- Om den enskilde tackat nej till erbjuden lägenhet i önskat servicehus ett flertal gånger ska ansvarig biståndshandläggare kontakta den enskilde med förfrågan om denne eventuellt vill återta ansökan om särskilt boende.

Den som bor i ett servicehus

- Den som bor i ett servicehus och tackar ja till erbjuden lägenhet i annat servicehus stryks därmed ur eventuella andra köer. Den enskilde ska informeras om detta.
- I de fall den enskilde tackar nej till erbjuden lägenhet i annat servicehus som denne valt att stå i kö till, förlorar den enskilde sin plats i den aktuella kön men står kvar i eventuella andra köer. Om den enskilde önskar att åter ställa sig kö till det erbjudna servicehuset, ombeds den enskilde att återkomma efter sex månader om önskan om flytt kvarstår.

Varje erbjudande som den enskilde får ska dokumenteras enligt ovan. En gång per år ska den enskilde som redan bor i ett servicehus kontaktas av köhandläggaren med en förfrågan om att aktualisera sin plats i kön.

Ett beslut om bifall till servicehusboende som inte verkställts kan endast avslutas om den enskilde själv väljer att återta sin ansökan. Att den enskilde tackar nej till erbjudanden om servicehus är inte skäl för att avsluta ärendet.

Förmedling av lediga lägenheter

Lediga lägenheter på servicehus förmedlas som huvudregel efter kötid. Om den enskildes behov är av akut karaktär ska den enskilde erbjudas en lägenhet på ett servicehus där det finns en ledig lägenhet och ingen kö i väntan på en ledig lägenhet på önskat servicehus.

När en utförare meddelat att de har en ledig lägenhet är det köhandläggaren som kontaktar den person som står först i kön. Köhandläggaren dokumenterar i den enskildes personakt att den enskilde fått ett erbjudande.

Förtur

En enskild som av något skäl står i förtur erbjuds lägenhet efter kötid, i förhållande till eventuella andra personer med förtur. Nedan redovisas i vilka situationer den enskilde ska erbjudas förtur och speciella regler kring detta.

Förtur erbjuds till personer som behöver byta boendeform inom samma boendekomplex med flera boendeformer, t.ex. senior- och trygghetsboende som är geografiskt placerade i direkt anslutning till varandra.

Förtur erbjuds till makar/sambor när den ena maken/maken/sambon bor i ett vård- och omsorgsboende som är geografiskt placerat i direkt anslutning till ett servicehus.

Förtur erbjuds till maka/make/sambo som har varit medboende med sin maka/make/sambo på ett vård- och omsorgsboende i form av parboende och detta längre är aktuellt.

Särskild hantering vid avveckling av ett servicehus

Förtur erbjuds till personer som bor i ett servicehus som ska avvecklas. Stockholms stad ansvarar i dessa fall endast för de personer som har ett pågående biståndsbeslut av staden.

Berört servicehus och biståndshandläggare är ansvariga för att den enskilde får information om avvecklingen och vad det innebär för den enskilde. Biståndshandläggaren är ansvarig för att den enskilde får hjälp att ställa sig i kö till det/de servicehus som denne önskar flytta till och i dessa fall ska särskild hänsyn tas i form av att den enskilde erbjuds förtur till ett av de servicehus som den enskilde har valt.

Förtur erbjuds enbart vid första erbjudandet. Om den enskilde tackar ja till erbjuden lägenhet i ett av de valda servicehusen ska den enskilde kunna stå kvar i kö i eventuella andra valda servicehus, men då enligt kötid utan förtur. Om den enskilde tackar nej till erbjuden lägenhet förlorar denne sin plats i den aktuella kön. Denne har dock möjlighet att åter ställa sig i kö till det servicehus som denne tackat nej till men ställs då sist i kö.

Om den enskilde inte flyttat när tiden för en planerad avveckling infaller, ska den enskilde erbjudas en lägenhet på annat servicehus i väntan på en ledig plats på önskat servicehus.

En enskild som bor på ett servicehus där det sker en oförutsedd händelse som kräver skyndsam evakuering, t ex brand, ska omgående erbjudas lägenhet i ett annat servicehus där ledig lägenhet finns. Därefter kan den enskilde välja att stå i kö till önskat servicehus enligt sedvanliga rutiner.

Särskild hantering vid evakuering av ett servicehus

Vid en planerad evakuering som sker på grund av att ett servicehus, eller delar av ett servicehus, t ex. ska renoveras och hela verksamheten, inklusive alla boende och personal tillfälligt ska flyttas till andra lokaler, planeras och genomförs detta av berörd stadsdelsförvaltning utan inblandning av den centrala köhanteringen. Om den enskilde inte önskar att flytta med i den planerade evakueringen kan den enskilde välja att stå i kö till önskat servicehus enligt sedvanliga rutiner.

Besked från den enskilde

Den enskilde ska inom sju kalenderdagar lämna besked till köhandläggaren om denne accepterar erbjuden lägenhet. Infaller sista svarsdag under en helg inväntas nästa efterföljande vardag.

Om den enskilde tackar ja till erbjudandet meddelar köhandläggaren aktuell utförare. Köhandläggaren informerar också ansvarig biståndshandläggare som skickar en beställning till utföraren.

Om den enskilde tackar nej till erbjudandet dokumenterar köhandläggaren detta i den enskildes personakt. Köhandläggaren kontaktar därefter nästa person i kön som erbjuds den lediga lägenheten.

Hyreskontrakt och inflyttning

När en ledig lägenhet erbjuds den som står först i kön, har denne sju dagar på sig att tacka ja till lägenhet. Hyreskontrakt ska tecknas

Tillämpningsanvisningar för köhanteringssystem inom särskilt boende för äldre
22 (22)

inom fyra dagar efter det att den enskilde tackat ja. Hyra utgår från kontraktsdatum. Inflyttning ska ske inom en månad efter att den enskilde har tackat ja.